

Kysymys E 13/2024
Tekijä Rajaesteryhmä
Vastaanottaja Pohjoismaiden hallitukset

Kirjallinen kysymys rajaesteitä koskevasta ennaltaehkäisevästä työstä

Pohjoismaiden hallituksille

Pohjoismaiden neuvoston rajaesteryhmä lähetti vuonna 2016 Pohjoismaiden hallituksille kirjallisen kysymyksen maiden toimista vapaan liikkuvuuden edistämiseksi (E24/2016). Koska kysymyksen esittämisestä on nyt kulunut kahdeksan vuotta, rajaesteryhmä toivoo saavansa tilannekatsauksen yhdeksästä seuraavasta kysymyksestä tavoitteenaan tutkia, onko rajaesteitä koskevassa ennaltaehkäisevässä työssä tapahtunut edistysaskeleita.

Kysymyksiin saatuja vastauksia tullaan vertaamaan vuoden 2016 vastauksiin ([E 24/2016](#)), jotta voidaan arvioida, miten rajaestetyö on tänä aikana kehittynyt kansallisesti, kun otetaan huomioon pääministerien visio vuodelta 2019, jonka mukaan Pohjolasta on määrä tulla maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä.

Tätä taustaa vasten esitetään seuraavat kysymykset:

1. Millä perusteella maiden hallitukset arvioivat sen, mitä rajaesteitä tai liikkuvuutta rajoittavaa lainsäädäntöä on tärkeää pyrkiä muuttamaan ja millainen lainsäädäntö voidaan jättää ennalleen? Painaako eri vaihtoehtoja punnittaessa vaakakupissa niiden (oman maan) kansalaisten lukumäärä, joita rajaeste koskettaa omakohtaisesti, niiden kansalaisten lukumäärä, joita rajaeste MAHDOLLISESTI tulee koskettamaan, vai yhteiskunnalle koituva mahdollinen rahallinen hyöty suhteutettuna lainsäädännöllisten muutosten aiheuttamiin kustannuksiin? Vai pohjautuuko päätös kenties johonkin muuhun näkökohtaan?
2. Miten hallitukset viestivät ympäröivälle maailmalle ja sidosryhmilleen, että ne EIVÄT aio ratkaista rajaestettä / muuttaa lainsäädäntöä liikkuvuuden helpottamiseksi Pohjolassa sekä tämän päätöksen mahdollisista syistä?

3. Arvioidaanko ne ihmiset, jotka esimerkiksi asuvat yhdessä Pohjoismaassa ja työskentelevät toisessa, samoin perustein kuin omassa maassa työskentelevät kansalaiset ja vaikuttaako se maiden intoon ratkaista mahdollisia lainsäädännöllisiä ongelmia? Miten voidaan turvata se, että ne, jotka hyödyntävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, eivät joudu asuin- ja työskentelymaan tavallisia kansalaisia heikompaan asemaan? Kenellä on päävastuu siitä, että näin ei tule tapahtumaan?
4. Kenen puoleen maiden viranomaiset ohjaavat ne ihmiset, jotka itsestään riippumatta joutuvat kärsimään siitä, että maat eivät kansallisesti pääse yksimielisyyteen vastuukysymyksistä eri tilanteissa ja jotka päätöstä odottaessaan joutuvat vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen?
5. Millaisia ovat viranomaisten ja hallitusten väliset yhteydenpidon prosessit, joilla voidaan varmistaa se, että esimerkiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön kirjeisiin ja yhteydenottoihin vastataan kohtuullisessa ajassa? Onko tällaiselle kirjeenvaihdolle asetettu aikarajoja?
6. Onko kansallisilla viranomaisilla pysyvä tehtävä yksinkertaistaa sääntöjä niin, että vapaata liikkuvuutta voidaan siten edistää?
7. Onko paikallisviranomaisilla tällä hetkellä velvollisuus raportoida keskustasolle ja edelleen maan hallitukselle sellaisista laeissa ja säännöissä olevista puutteista ja eroavaisuuksista, jotka saattavat johtaa siihen, että oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen hyödyntävät ihmiset voivat joutua hankalaan asemaan?
8. Onko olemassa pohjoismaisia areenoja, joiden avulla taataan, että Pohjoismaat tulkitsevat ja soveltavat pohjoismaisia sopimuksia samalla tavoin ja sopimusten alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti, vai onko pohjoismaisten sopimusten tulkinta tai soveltaminen asia, jonka kukin maa tekee omalla tavallaan?
9. Millaisin kansallisin prosessein tai rutiinein voidaan minimoida se riski, että uudella kansallisella lainsäädännöllä luodaan tahattomasti esteitä vapaalle liikkuvuudelle Pohjolassa?

Tórshavnissa 9. huhtikuuta 2024

Stein Erik Lauvås (A)
Anna-Kristiina Mikkonen (sd.)

Ann-Sofie Alm (M)
Heikki Autto (kok.)

Kim Berg (sd.)
Lars Mejern Larsson (S)
Johan Dahl (Sb)
Mikael Lindholm (ÅC)

Johan Hultberg (M)
Maria Stockhaus (M)
Victoria Tiblom (SD)